

POINTLEX

Slipper konkurs efter miljonkrav hos JK?

Tingsrättsbeslut: Kronofogdemyndigheten går med på att skjuta upp en konkursförhandling sedan rederiet stämt svenska staten på 25 miljoner kronor. Lettland är enligt skiljedom skyldig att betala samma belopp, men vägrar. Sverige har skrivit under ett investerarskyddsavtal.

Den 26 september skulle konkursförhandling hållas för Wiréns Rederi AB. Svenska staten vill försätta bolaget i konkurs, samma stat som enligt rederiet är orsaken till den ekonomiska krisen. Men konkursförhandlingen har skjutits upp till den 26 oktober efter medgivande från kronofogdemyndigheten i Luleå. Orsaken är att rederiet nu begär 2,5 miljoner dollar i ersättning av JK. Det finns alltså vissa utsikter att vända på den hopplösa situationen.

Vilka grunder har då rederiet för sina krav? Jo, svenska staten har ingått ett så kallat investerarskyddsavtal med den lettiska staten. SwemBalt bedrev viss kontorsuthyrning ombord på ett fartyg i hamnen i Riga i Lettland. Wiréns Rederi har ägarintressen i och fordringar på SwemBalt. Den 28 mars 1994 bortforslades fartyget av okända personer. Det återställdes aldrig.

Internationellt skiljeförfarande

SwemBalt initerade så småningom ett internationellt skiljeförfarande med åberopande av investerarskyddsavtalet. Skiljenämnden meddelade dom den 23 oktober förra året enligt vilken den lettiska staten dömdes att utge ersättning motsvarande det belopp rederiet nu kräver av JK.

Såväl före som efter skiljedomen har vissa ansträngningar gjorts från svenskt officiellt håll för att förmå letterna att ersätta SwemBalt, dock utan framgång. Letterna har klandrat skiljedomen på grund av att skiljeförfrandet inte varit förenligt med lettisk inhemsk lag, en grund som bedöms utsiktslös åtminstone av rederiets ombud.

Helt beroende av betalningen

Wiréns Rederi är helt beroende av betalningen från Lettland och betalningssvårigheterna i rederiet har uppstått enbart till följd av den uteblivna betalningen. Rederiet är mycket kritiskt till att Sverige i stället för att ersätta rederiet begär det i konkurs. Den rättsliga grunden för att få ersättning av Sverige är staternas positiva förpliktelser jämlikt Europakonventionen att skydda äganderätten från angrepp, jämte skyldigheten att gottgöra konventionskränkningar enligt artikel 13 i konventionen. Europakonventionen utgör skadeståndsgrund i sig själv eller i vart fall genom fördragskonform lagtolkning av 3 kap. 2 § skadeståndslagen.

Det föreligger allmänt så kallade positiva förpliktelser i Europakonventionen för de kontraktsslutande parterna att tillse att exempelvis enskilda inte kränker enskildas rättigheter enligt konventionen, anför rederiet i sin kravskrift till svenska staten (Hans Danelius, Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, s. 62; Van Dijk, Van Hoof, Theory and Practice of the European Convention on Human Rights, avsnitt 6 s. 22 ff samt DJ Harris, M O Boyle, C Warbrick, Law of the European Convention on Human Rights, avsnitt 5 s 19ff). Detta följer främst av artikel 1 i konventionen där staterna förpliktas att garantera rättigheterna i konventionen och dess tilläggsprotokoll.

Att staterna i allmänhet har långtgående positiva förpliktelser att skydda äganderätten även utanför dess territorier framgår, enligt rederiet, tydligt av fallet i Europadomstolen Loizidou mot Turkiet (dom den 18 december 1996, reports 1996-VI, s. 2216). Utan det nämnda investerarskyddet är det dessutom "ytterst osannolikt att bolagen överhuvud hade investerat i Lettland". Rederiet kräver dessutom ideellt skadestånd med en halv miljon kronor.

Ombud för Wiréns Rederi och SwemBalt är advokat Jan Södergren, Advokatfirman Bratt & Feinsilber, Stockholm.

Mikael Kindbom
mikael.kindbom@pointlex.se

Skadeståndsrätt
[2001-10-02 16:00]

FAKTA

Artikelsort: Rättsfall
Rättsområde: Skadeståndsrätt
Instans: Piteå tingsrätt
Datum: 2001-09-25
Saken: Skadestånd
Lagrum: 3 kap. 2 § skadeståndslagen, artikel 1 och 13 i Europakonventionen
Rättsfall: Europadomstolens dom, den 18 december 1996, Loizidou mot Turkiet, reports 1996-VI, s. 2216
Litteratur: Hans Danelius, Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, s. 62; Van Dijk, Van Hoof, Theory and Practice of the European Convention on Human Rights, avsnitt 6 s. 22 ff; DJ Harris, M O'Boyle, C Warbrick, Law of the European Convention on Human Rights, avsnitt 5 s 19 ff.
Identifikationsnr: K 629-01

Originaldokument (PDF):

- K 629-01